Таймерни модули

Автор: гл. ас. д-р инж. Любомир Богданов

ПРОЕКТ ВG051PO001--4.3.04-0042

"Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции"

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси", съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз Инвестира във вашето бъдеще!

Съдържание

- 1. Режими на работа на таймерните модули
- 2. Схеми за начално установяване (POR, BOR)
- 3. Стражеви таймер (Watchdog)
- 4. Часовници за реално време (RTC)

Във вградените системи почти винаги се налага генерирането и измерването на времеви интервали.

Пример - системата трябва да измерва периодично с АЦП-то си изхода на датчик и да изпраща данните към базова станция.

Пример — трябва да генерира правоъгълни импулси с определен коефициент на запълване и период, които да се използват за управление на различни изпълнителни устройсва, например електродвигатели.

Пример - измерване параметрите на импулси → някои датчици и периферни схеми генерират честота или времетраене на импулс, пропорционално на измерваната величина.

Ултразвуковият датчик HC-SR04 генерира правоъгълни импулси с времетраене, пропорционално на измереното разстояние до обект.

Инфрачервеният датчик MLX90614 генерира правоъгълни импулси, чиито период и коефициент на запълване са пропорционални на безконтактно измерената температура на обект.

Таймерен модул – хардуерен блок от микроконтролера, с
помощта на който:
измерва
*се измерват честота/период и коефициент на запълване на

*регистрира се броят на постъпили импулси от външни схеми/датчици;

правоъгълни импулси от външни схеми/датчици;

- ------генерира-----
- *генерират се правоъгълни импулси с определена честота/период и коефициент на запълване за управление на външни схеми/актуатори;
- *генерират се времеинтервали за спомагане работата на фърмуера на микроконтролера.

За генерирането на времеви интервали има два подхода:

- *да се реализира софтуерно, чрез цикъл;
- *да се реализира хардуерно чрез таймер.

Софтуерно:

mov #100, r5 ;Зареди 100 в r5, 2-такта

L1: sub #1, r5 ;Намали r5 с едно, 2-такта

jnz L1 ;Сравни и се върни в L1, ако е ненулев

;резултат, 2-такта

Ако микропроцесорът работи с тактова честота 8 MHz, то периода на един такт ще е T = 1 / 8 MHz = 125 ns.

От горната програма може да изчислим колко време ще отнеме цялото изпълнение на цикъла:

$$t_{delay} = [2 + 100*(2+2)]*125 \text{ ns} = 50250 \text{ ns} = 50.25 \text{ }\mu\text{s}.$$

Чрез промяна на първия ред можем да променим това време зануждите на приложението.

```
volatile uint8_t i; for(i = 0; i < 100; i++){ }
```

и ако знаем времето, за което се изпълнява една итерация на цикъла, може да изчислим закъснението на цялата forконструкция.

Предимства — софтуерното генериране на времеви интервали не изисква специални хардуерни модули.

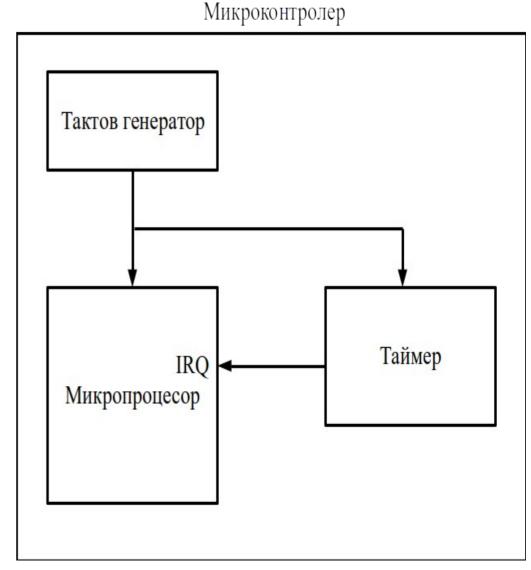
Недостатъци – докато микропроцесорът изпълнява кода на цикъла, **нищо друго не може да извършва**.

Режими на работа на таймерните

модули

Хардуерно генериране на закъснение – може да се извърши със таймерен модул, вграден в микроконтролера. Неговата цел е да отмери определен брой тактови импулси и да сигнализира на процесора, когато е достигнат максимума.

Предимства — докато този отделен модул отброява, микропроцесорът може да продължи изпълнението на програмата си.

Таймерите се състоят от поне три цифрови схеми:

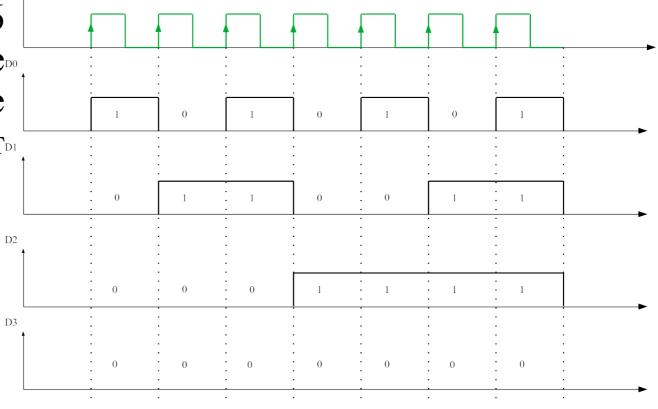
- *брояч
- *цифров компаратор
- *потребителски регистър

Броячи — цифрови логически схеми, с паралелен изход, при който всеки разред се установява в логическо състояние, така че да отговаря на числото, съответстващо на изброените импулси, постъпили на входа [1]. Разредността на брояча зависи от броя на изходните му сигнали, т.е. на максималното число, което може да бъде изведено на тях.

- **4-битови** броячи максималното число, до което могат да броят е 2^4 1= 15
- **8-битови** броячи максималното число, до което могат да броят е $2^8 1 = 255$
- **16-битови** броячи максималното число, до което могат да броят е 2^{16} 1 = 65535
- **32-битови** броячи максималното число, до което могат да броят е 2^{32} 1 = 4 294 967 295

Din	D3	D2	D1	D0
0	0	0	0	0
1	0	0	0	1
2	0	0	1	0
3	0	0	1	1
4	0	1	0	0
5	0	1	0	1
6	0	1	1	0
7	0	1	1	1

Литература

[1] Г. Михов, "Цифрова схемотехника", ТУ-София, 1999.